
PRAVILA ŠOLSKEGA REDA

OSNOVNE ŠOLE GRADEC

Pravila šolskega reda so od 22. avgusta 2022 dalje obravnavali strokovni delavci v okviru sestankov strokovnih aktivov.

Učiteljski zbor je podal pozitivno mnenje k dokumentu v četrtek, 15. 9. 2022.

Pravila šolskega reda so bila predstavljena na roditeljskih sestankih v 1. polovici septembra 2022 in posredovana predstavnikom sveta staršev v petek, 16. 9. 2022.

Svet staršev Osnovne šole Gradec je podal mnenje o tem dokumentu na seji v četrtek, 22. 9. 2022.

Pravila šolskega reda je na predlog ravnatelja sprejel svet šole v četrtek, 29. 9. 2022.

Kazalo vsebine

1		
1	PRAVILA ŠOLSKEGA REDA	3
	Pravila v času pouka na daljavo	6
2	KRŠITVE	7
	a. Lažje kršitve.....	7
	b. Težje kršitve	7
	Ukrepanje ob nasilju	8
	Takojšnja intervencija	9
	1. Naloge strokovnega delavca, ki je zaznal nasilje	9
	2. Naloge šolske svetovalne službe	10
	3. Naloge vodstva VIZ	10
	Procesna intervencija	10
	1. Naloge šolske svetovalne službe	10
	2. Naloge tima.....	11
	Sodelovanje z drugimi organi in organizacijami	11
	1. Obveščanje	11
	2. Sodelovanje predstavnikov drugih organov in organizacij v timu.....	11
	3. Odgovornosti za ukrepanje	11
3	VZGOJNI POSTOPKI	12
	Vzgojni ukrepi, ki jih izvaja šola	12
	Protokol stalnega/dnevnega vzgojnega delovanja.....	13
	Protokol izrekanja vzgojnih opominov	14
	1. KORAK: OBRAZLOŽEN PISNI PREDLOG STROKOVNEGA DELAVCA	14
	2. KORAK: RAZREDNIK OPRAVI RAZGOVOR Z UČENCEM IN STARŠI OZ. SKRBNIKI	14
	3. KORAK: PRENOS INFORMACIJ ZNOTRAJ TIMA	14
	4. KORAK: PREDLOG RAZREDNIKA.....	14
	5. KORAK: GLASOVANJE O VZGOJNEM OPOMINU.....	15
	Individualizirani vzgojni načrt	15
4	PRILOGA ZA UČITELJE	17
	Primeri – vzgojni postopki in ukrepi ob zaznavi kršitev.....	17
	6. 1–3 neopravičene ure – strnjeno ali posamično	18
	7. 5 neopravičenih ur.....	18

8. Občasni neopravičeni izostanki nad 6 ur oz. strnjeni neopravičeni izostanki nad 12 ur. 18

Obveščenost staršev..... 19

Najpogostejši znaki medvrstniškega nasilja, izraženi v vedenju žrtev 19

1. Spremembe v odnosu do šole, učnem uspehu, vključenosti otroka: 19
2. Spremenjeno vedenje do sošolcev/vrstnikov, učiteljev/vzgojiteljev, v razredu, v družini: 19
3. Pogosti znaki medvrstniškega nasilja in kako ga pri otroku prepoznati: 19
4. Fizične poškodbe, poslabšanje zdravja, psihosomatske težave:..... 20
5. Poškodovana osebna lastnina, materialno oškodovanje: 20
6. Nekaj vedenj povzročiteljev medvrstniškega nasilja: 20

1 PRAVILA ŠOLSKEGA REDA

Pravila šolskega reda veljajo v šoli, na zunanjih površinah šole, na vseh ekskurzijah, prireditvah in ostalih dejavnostih, ki jih organizira šola.

1. Učenci so oblečeni v zgornji in spodnji del oblačil, primerne in spodobne dolžine, ki ne razkrivajo vmesnih delov telesa, vključno z ustrezno zaprtim ovratnim izrezom. Oblačila, ki razkrivajo preveč dekolteja, hrbta, prsi, trebuha ali spodnjega perila, niso primerna. Raztrgana oblačila niso zaželeni. Vsa oblačila z besedami, slikami ali izrazi, ki bi lahko bili žaljivi za druge udeležence, so neprimerna.
2. Učenci se ob prihodu v šolo preobujejo in odložijo svoja vrhnja oblačila v za to namenjen prostor.
3. Začetek pouka je ob 8.00. Učenci naj bodo v šoli ob 7.50 oz. 5 minut pred začetkom razredne ure.
4. Ob zvonjenju morajo biti učenci v učilnicah. Učenec, ki zamudi začetek ure, potrka, pristopi k učitelju, se opraviči in svojo zamudo pojasni.
5. Ob prihodu učitelja v učilnico učenci vstanejo, se umirijo in se z učiteljem kulturno pozdravijo. Učenci 1. triade izvajajo to pravilo potem, ko jih učitelji nanj navadijo.
6. Učenci med poukom upoštevajo učiteljeva navodila in z ničimer ne motijo dela sošolcev in učiteljev. Med poukom ne uživajo hrane (razen v primeru zdravstvenih težav) in ne žvečijo žvečilnih gumijev.

7. Učenci med poukom zapisujejo v zvezke oz. izpolnjujejo druga gradiva. Ob ustnem ocenjevanju na željo učitelja predložijo urejene šolske potrebščine vključno z zapisi celotne učne snovi v zvezku.
8. Vsak učenec je odgovoren za čistočo in urejenost prostorov, v katerih se nahaja.
9. Starši in učenci med letom pravočasno obveščajo razrednika in šolsko svetovalno službo o zdravstvenih posebnostih učenca.
10. Pri uri športa in dlje časa trajajočih gibalnih dejavnostih so učenci oblečeni in obuti v športno opremo. Na navodila učitelja mirno počakajo v garderobi ali na dogovorjenem mestu (učnih pripomočkov se ne dotikajo). Pri športu upoštevajo vsa pravila, ki spadajo k varni športni vadbi.
11. Med odmori se učenci mirno pripravijo na pouk ali na malico. Prezračijo učilnico. Ne tekajo po hodnikih in upoštevajo navodila dežurnih učiteljev. V času epidemioloških ukrepov se učenci na hodnikih ne zadržujejo, temveč na naslednjo učno uro, počakajo v svojih matičnih učilnicah.
12. Pred uživanjem hrane si učenci umijejo roke, skrbijo za kulturno prehranjevanje in spoštljiv odnos do hrane. Pri malici uporabljajo prtičke za malico. Pred in po malici očistijo mize.
13. Po pouku gredo učenci predmetne stopnje lahko domov, v dežurstvo U3 oziroma tisti prostor, v katerega jim učitelj dovoli.
14. Učenci ne zapuščajo brez dovoljenja in spremstva strokovnega delavca šole šolskega poslopja v času pouka ali kakršnega koli vzgojno-izobraževalnega procesa ali oblike varstva. O svoji nameri morajo obvestiti strokovnega delavca šole, ki o odsotnosti obvesti starše. Starši o napovedanem odhodu obvestijo razrednika in utemeljijo razlog predčasnega zapuščanja šole.
15. Izostanke od pouka morajo starši ali skrbniki opravičiti v roku 5 delovnih dni od vrnitve učenca v šolo. V primeru suma na neopravičene izostanke šola lahko zaprosi za zdravniško opravičilo.
16. Do drugih učencev, učiteljev in vseh ostalih zaposlenih na šoli ter obiskovalcev šole morajo biti učenci spoštljivi in strpni.
17. Učenci so dolžni skrbeti za lastno varnost in varnost drugih. V posameznih prostorih šole se je potrebno držati pravil, ki veljajo v določenem prostoru oz. učilnici (računalniška učilnica, gospodinjstva učilnica, tehnična učilnica, knjižnica, jedilnica in telovadnica). Prav tako so dolžni skrbeti za šolski inventar, vso ostalo skupno imetje in lastnino vsakega posameznika. O vsaki nastali škodi, kraji ali nasilju so učenci dolžni obvestiti strokovnega delavca šole.

18. Povzročeno škodo na šolski lastnini, lastnini ostalih učencev ali zaposlenih morajo učenci v dogovoru s starši povrniti.
19. Učenci morajo biti na šolskih prevozih pravilno pripeti z varnostnim pasom in so dolžni upoštevati vsa voznikova navodila.
20. Prepovedana je uporaba elektronskih naprav, razen če učitelj uporabo začasno dovoli v izobraževalne namene. Če učenec napravo kljub prepovedi uporablja, mu jo učitelj začasno vzame. Učenčevi starši lahko napravo prevzamejo v tajništvu šole oz. v zbornici na POŠ. Za morebitno škodo šola ne odgovarja.
21. Prepovedano je kakršnokoli goljufanje pri ocenjevanjih znanja. –
22. Prepovedano je prinašanje, preprodajanje ali uporabljanje pirotehničnih ali drugih nevarnih predmetov, sredstev ter snovi.
23. Prepovedano je kajenje in preprodajanje cigaret, pitje in preprodajanje alkohola, energijskih pijač in kave, uživanje in preprodajanje drog ter napeljevanje drugih učencev k takemu dejanju.
24. Prepovedana je kakršna koli oblika nasilja.
25. Prepovedano je uničevanje in vsebinsko spreminjanje obvestil razrednika in drugih organov šole.
26. Prepovedano je ponarejanje podpisov staršev.
27. Prepovedano je popravljjanje in vpisovanje ocen v šolsko dokumentacijo.
28. Učenci se morajo na uradne dokumente šole podpisati z imenom in priimkom. Pisna ocenjevanja znanja rešujejo z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom (izjema pri matematiki, LUM in TIT oz. po dogovoru z učiteljem predmeta).
29. Prepovedano je uničevanje uradnih dokumentov ter ponarejanje podatkov in podpisov v uradnih dokumentih in listinah, ki jih izdaja šola.
30. Prepovedano je snemanje in objavljanje fotografij ali posnetkov, izdelava memov¹ učencev, učiteljev, drugih delavcev ali obiskovalcev šole na spletu ali v drugih medijih brez njihovega dovoljenja.
31. Slovenski knjižni jezik se uporablja v vseh oblikah pisne komunikacije (v elektronskih sporočilih, v spletnih učilnicah ...) in v skladu s pravili uradnih dopisov.
32. Upoštevanje zapisanih pravil v Hišnem redu.

¹ mem – sporočilo, ideja, zlasti v obliki slike z napisom, posnetka, ki se tako prenaša v elektronski komunikaciji.

PRAVILA V ČASU POUKA NA DALJAVO

Upoštevajo se vsa pravila primerne vedenja kot v šoli. Učenci za svojo predstavitevno fotografijo uporabijo svojo fotografijo (oz. svoj avatar, ne drugih slik). V aplikacije se prijavljajo s svojim imenom in priimkom.

Spletna učilnica:

- Učenci pri izražanju v pisni obliki uporabljajo knjižni jezik.
- Učenci v pogovore ne objavljajo oz. ne pišejo neprimernih vsebin, čustvenih simbolov ter popačenih fotografij sošolcev in učiteljev.
- Učenci se spoštljivo vedejo do učiteljev in učencev.

Avdio-videokonference (AVK):

- V času pouka na daljavo imajo učenci med AVK pri uri prižgane kamere in ugasnjene mikrofone, razen če učitelj ne želi drugače.
- Ko se učenec želi javiti k besedi, dvigne roko.
- Če učitelj učenca pokliče po imenu, se ta javi in odgovori. Če mikrofona ne deluje, odgovor zapiše v klepet.
- Učenec sledi navodilom učitelja.
- Učenec si pred AVK pripravi potrebščine, delovno okolje in se primerno obleče.
- V času vzgojno-izobraževalne dejavnosti ali AVK uživanje hrane ni dovoljeno.
- Prisotnost na urah AVK je enaka prisotnosti pri pouku v šoli. Za neopravičeno odsotnost tako od pouka kot AVK učenec dobi neopravičeno uro.
- V primeru motenj pri delovanju interneta učenec (ali starš) stopi v stik z učiteljem/razrednikom in pojasni situacijo.

2 KRŠITVE

V skladu z zakonodajo so v tem dokumentu opredeljene nekatere najpogostejše kršitve, razdeljene glede na njihovo težo. V vzgojnem delovanju OŠ Gradec stremimo k postopnosti, vse pa je odvisno od teže posameznega dejanja. Glede na izvirnost odraščajoče populacije in hitre spremembe v razvoju vseh kršitev ni mogoče navesti, zato dopuščamo možnost smiselne uporabe Vzgojnega načrta OŠ Gradec, Pravil šolskega reda OŠ Gradec ter ustrezno postopanje tudi ob nenavedenih kršitvah, ki posegajo v pravice drugega. Omenjene kršitve se obravnavajo v skladu z določenimi vzgojnimi postopki.

A. LAŽJE KRŠITVE

1. Motenje pouka ali drugih oblik vzgojno-izobraževalnega procesa (motenje drugih učencev, delavcev šole ali zunanjih izvajalcev),
2. zamujanje k uram pouka ali drugim oblikam vzgojno-izobraževalnega dela,
3. odklanjanje sodelovanja pri urejanju šole ali šolske okolice ter odklanjanje sodelovanja povsod, kjer se izvaja vzgojno-izobraževalni proces,
4. malomarno opravljanje ali neizvrševanje nalog pri dogovorjenih oblikah dežurstva,
5. malomarno ravnanje s šolsko lastnino, lastnino drugih učencev ali delavcev šole,
6. skrivanje tuje lastnine,
7. prodajanje predmetov med učenci brez dovoljenja ravnatelja,
8. kršenje pravil oblačenja,
9. nespoštljiv odnos do hrane,
10. pitje energijskih pijač ali kave ali napeljevanje drugih učencev k takemu dejanju na površinah šole, na šolskih prireditvah ali pri drugih oblikah vzgojno-izobraževalnega procesa,
11. vdiranje v zasebnost drugega (odklepanje tuje omarice, brskanje po tuji lastnini).

B. TEŽJE KRŠITVE

1. Ponavljajoče se lažje kršitve,
2. neupoštevanje navodil strokovnih delavcev ali drugega osebja šole,
3. goljufanje pri ocenjevanju znanja,
4. neprimerno obnašanje do učencev, delavcev ali obiskovalcev šole (npr. naslavljanje z neprimernimi izrazi),

5. občasni neopravičeni izostanki nad 6 ur oziroma strnjeni neopravičeni izostanki nad 12 ur,
6. prinašanje, prodajanje, posredovanje ali uživanje/uporaba alkohola, nikotinskih sredstev oziroma drog ali napeljevanje drugih učencev k takemu dejanju v šolskih prostorih, na zunanjih površinah šole, na šolskih prireditvah ali pri drugih oblikah vzgojno-izobraževalnega procesa,
7. uporabljanje, posedovanje ali preprodajanje potencialno nevarnih predmetov, snovi, pirotehničnih ali drugih sredstev v šoli, na zunanjih površinah šole, šolskih prireditvah, izletih ali pri drugih oblikah vzgojno-izobraževalnega procesa,
8. poškodovanje ali uničevanje šolske opreme, zgradbe ter stvari, izdelkov in opreme drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole,
9. kraja,
10. ponarejanje podpisov staršev,
11. popravljanje ali vpisovanje ocen v šolsko dokumentacijo,
12. uničevanje ali vsebinsko spreminjanje obvestil razrednika ali drugih organov šole,
13. uničevanje uradnih dokumentov ter ponarejanje podatkov ali podpisov v uradnih dokumentih in listinah, ki jih izdaja šola,
14. ponarejanje podatkov v ocenjenih pisnih preizkusih znanja,
15. zapuščanje šolskega poslopja v času pouka ali zapuščanje kakršnega koli vzgojno izobraževalnega procesa ali oblike varstva brez dovoljenja strokovnega delavca šole,
16. kakršnokoli nasilje (fizično, psihično, verbalno, spolno, prikrito ali posredno nasilje, izsiljevanje, ustrahovanje ali grožnje) nad učencem, učiteljem, delavcem ali obiskovalcem šole ter nagovarjanje na takšno dejanje,
17. ogrožanje življenja ali zdravja učencev, delavcev ali obiskovalcev šole,
18. blatenje ugleda šole (ustno, pisno, osebno, na spletu ali v drugih medijih),
19. snemanje ali objavljane fotografij ali posnetkov o učencih, učiteljih, drugih delavcih ali obiskovalcih šole na spletu ali v drugih medijih brez njihovega dovoljenja.

UKREPANJE OB NASILJU

V primeru zaznave medvrstniškega nasilja šola postopa v skladu s *Protokolom ob zaznavi in obravnavi medvrstniškega nasilja v vzgojno-izobraževalnih zavodih* (<https://www.zrss.si/>). V primeru suma ali zaznanega nasilja v družini šola postopa v skladu s *Pravilnikom o obravnavi nasilja v družini za vzgojno-izobraževalne zavode*.

Najpogostejše oblike nasilja so:

- fizično nasilje: grizenje, brcanje, porivanje, suvanje, vlečenje za lase, pljuvanje, praskanje, boksanje, udarci, klofute in druge oblike fizičnih napadov, fizično poškodovanje;
- psihično nasilje:
 - psihično – verbalno nasilje: žaljenje, zmerjanje, posmehovanje, podcenjevanje, žaljenje po telefonu, zmerljivke, povezane z imenom, rasistične pripombe, ogovarjanje, širjenje lažnih in zlonamernih govoric, zaničevanje, ščuvanje, grožnje,
 - psihično – neverbalno nasilje: direktno (mimika obraza, nesramne kretnje, zaničljive geste), indirektno (manipuliranje/uničevanje prijateljstva, sistematično izključevanje, ignoriranje, izolacija, pošiljanje (pogosto anonimnih) strupenih opazk, dopuščanje ogovarjanja, molk kot sredstvo pritiska;
- spolno nasilje: namigovanje na spolnost in šale s spolno vsebino, opolzko gestikuliranje in govorjenje, nadlegovanje zaradi pripadnosti spolu, nagovarjanje na spolnost, prikazovanje pornografskega materiala, otipavanje, zalezovanje, spolni napad;
- materialno nasilje: izsiljevanje ali nasilni odvzem denarja ali druge lastnine, poškodovanje ali uničenje osebne lastnine in šolskih potrebščin, odvzem in uporaba telefona;
- spletno nasilje: namerno in ponavljajoče nadlegovanje in/oz. ustrahovanje preko interneta, mobilnih telefonov in drugih informacijsko-komunikacijskih tehnologij kot npr. pošiljanje žaljivih sporočil, pošiljanje ali objavlanje škodljivih, neresničnih ali krutih izjav, objavlanje občutljivih, zasebnih informacij (npr. zasebnih sporočil ali fotografij), pošiljanje ali objavlanje obdelanih fotografij na žaljiv način, prilaščanje druge identitete z namenom osramotitve in škodovanja, obrekovanje na forumih, blogih ali socialnih omrežjih, izključevanje iz spletne skupnosti oz. spletne skupine prijateljev, snemanje nasilnih ali drugače neprimernih videoposnetkov (npr. šolskih pretefov) in razpošiljanje ter objavlanje teh posnetkov na spletu, pošiljanje grozilnih sporočil z namenom zastraševanja in izsiljevanja.

TAKOJŠNJA INTERVENCIJA

1. NALOGE STROKOVNEGA DELAVCA, KI JE ZAZNAL NASILJE

Strokovni delavec ali drug delavec VIZ, ki je zaznal nasilje ali je bil o njem obveščen:

takoj poskrbi za varnost in zdravje otrok tako, da:

- se v primeru medvrstniškega nasilja izvede vse potrebne ukrepe za zaščito otroka žrtve – vpletene učence loči (Ob kritičnih situacijah je možen prijem učenca, ko je potrebno zavarovati učenca ali ostale udeležence.), po potrebi vključi pomoč drugih zaposlenih v šoli, pokliče nujno zdravniško pomoč in o poškodbi obvesti starše otroka;

- se pogovori z otrokom, ki je bil žrtev nasilja in mu nudi čustveno oporo – pogovor je namenjen umiritvi in vzpostavitvi občutka varnosti (namen pogovora ni raziskovanje ali svetovanje).

isti oz. najpozneje naslednji delovni dan po zaznavi nasilja:

- o dogodku obvesti razrednika vseh vpletenih otrok, šolsko svetovalno službo, ravnatelja in starše (ne v primeru, če so starši izvajalci nasilja),
- naredi zapis dogodka (obrazec ŠSS 03 Zapis strokovnega delavca ob zaznavi medvrstniškega nasilja ali ŠSS 04 Zapis o nasilju nad otrokom v skladu s pravilnikom o obravnavi nasilja v družini),
- zapis dogodka izroči šolski svetovalni službi.

2. NALOGE ŠOLSKE SVETOVALNE SLUŽBE

Šolska svetovalna služba isti oz. najpozneje naslednji delovni dan po zaznavi nasilja:

- po potrebi skliče (krizni/vzgojni) tim, oblikuje načrt za preprečitev nadaljevanja nasilja in o tem, glede na naravo nasilja in sklenjene dogovore v timu, obvesti pristojne institucije (CSD, policija);
- ločeno se pogovori z otrokoma, žrtvijo in povzročiteljem nasilja, ter po potrebi z opazovalci dogodka in izdela zapis pogovora z namenom razjasnitve situacije in/ali vsak udeleženec izpolni *obrazec: Refleksija dogodka*.

3. NALOGE VODSTVA VIZ

V odsotnosti šolske svetovalne službe ali če šolska svetovalna služba oceni, da je to potrebno, ločene pogovore, vodenje tima iz prejšnjega odstavka, opravi ravnatelj ali vodja podružnice.

PROCESNA INTERVENCIJA

1. NALOGE ŠOLSKE SVETOVALNE SLUŽBE

Šolska svetovalna služba na podlagi pridobljenih informacij prične s svetovalnim delom z otrokoma, žrtvijo in povzročiteljem nasilja. Razrednik skupaj s šolsko svetovalno službo na pogovor povabi tudi starše.

Šolska svetovalna služba najpozneje v treh delovnih dneh po zaznavi nasilja skliče tim.

Člani tima so: svetovalni delavec, razrednik učenca/-ev (žrtve ter povzročitelja nasilja), ravnatelj in/ali vodja podružnične šole in po potrebi drugi strokovni delavci VIZ. Tim vodi svetovalni delavec, ki dejavnosti tima tudi ustrezno dokumentira (obrazec ŠSS 01 Zapis delovanja kriznega tima).

2. NALOGE TIMA

Naloge tima iz prejšnjega odstavka so:

- izdelava načrta pomoči za žrtev nasilja,
- načrtovanje vzgojnega ukrepanja za povzročitelja,
- načrtovanje sodelovanja s starši,
- načrtovanje dela z oddelkom, v katerega so vključeni žrtev, povzročitelj nasilja in opazovalci,
- sodelovanje z zunanjimi institucijami,
- določitev izvajalce nalog,
- seznanitev drugih strokovnih delavcev VIZ s primerom nasilja.

SODELOVANJE Z DRUGIMI ORGANI IN ORGANIZACIJAMI

1. OBVEŠČANJE

Če je bilo storjeno kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti in je povzročitelj nasilja že dopolnil 14 let, ravnatelj o tem obvesti policijo in center za socialno delo. Center za socialno delo obvesti ravnatelj tudi, če tim oceni, da otrok žrtev in/ali otrok povzročitelj nasilja potrebuje pomoč centra za socialno delo. V omenjenih primerih šolska svetovalna služba povabi k sodelovanju v timu (tim v razširjeni sestavi) predstavnika policije, centra za socialno delo in predstavnike drugih organov in nevladnih organizacij.

2. SODELOVANJE PREDSTAVNIKOV DRUGIH ORGANOV IN ORGANIZACIJ V TIMU

Naloge tima v razširjeni sestavi so:

- izmenjava informacij med člani razširjenega tima,
- načrtovanje in usklajevanje dejavnosti za pomoč otroku, žrtvi in za obravnavo povzročitelja nasilja,
- spremljanje napredka obravnave,
- dogovor o sodelovanju pri izvedbi preventivnih dejavnosti.

3. ODGOVORNOSTI ZA UKREPANJE

Za ravnanje zaposlenih v VIZ pri zaznavanju in obravnavanju je v skladu z zakonom, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja, odgovoren ravnatelj.

3 VZGOJNI POSTOPKI

Učencu se lahko izreče vzgojni opomin:

- kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole,
- ko vzgojne dejavnosti oz. vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

Vzgojni opomin šola izreče za kršitve, ki so storjene v času:

- pouka,
- dnevov dejavnosti,
- drugih organiziranih oblik vzgojno-izobraževalnega dela,
- drugih dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu, vzgojnem načrtu in drugih dokumentih šole.

VZGOJNI UKREPI, KI JIH IZVAJA ŠOLA

Šola z namenom vzgojnega delovanja izvaja naslednje vzgojne ukrepe:

1. dejanje, ki izraža zavedanje škode, povzročene oškodovancu (npr. opravičilo),
2. povečan nadzor,
3. razgovor,
4. restitucija,
5. mediacija,
6. ustvarjalno delo,
7. zadržanje na razgovoru po pouku,
8. organiziran nadomestni vzgojno-izobraževalni proces,
9. opravljanje neopravljenih obveznosti izven pouka,
10. redni, vsakodnevni in vnaprej določeni stiki s strokovnim delavcem,
11. tedenski ali dnevni sestanki s starši in poročanje o učenčevem vedenju v šoli,
12. pisna obrazložitev svojih dejanj,
13. prepoved približevanja učencu,
14. odstranitev učenca od pouka oz. druge dejavnosti (ZOsn 50. člen),
15. začasni odvzem naprav ali predmetov,
16. ukinitve nekaterih pravic in ugodnosti,
17. sprememba sedežnega reda,
18. pisno obvestilo (podpis) razrednika staršem v beležko, obvestilo po e-pošti ali ustno obvestilo,
19. obvestilo staršem po telefonu,
20. podaljšanje rediteljske obveznosti ali določitev dodatnega dežurstva,
21. povračilo škode v materialni obliki (nadomestilo) ali s plačilom povzročene škode,
22. priprava plakata, referata ali pisnega razmišljanja na določeno temo (lahko tudi predstavitev le-tega na uri oddelčne skupnosti),

23. pomoč učencem (sošolcu) pri šolskem delu (učenju),
24. razgovori učencev (in staršev) pri razredniku,
25. prepoved udeležbe na dnevih dejavnosti in prireditvah (ZOsn 50. člen).
26. razgovor/-i s šolsko svetovalno službo,
27. razgovor/-i z ravnateljem in ali vodjo podružnične šole,
28. ustni opomin pred razredom,
29. pisni vzgojni opomin,
30. premestitev v drugi oddelek/podružnično šolo po drugem vzgojnem opominu,
31. prešolanje brez soglasja staršev (ZOsn 54. člen) po 3. vzgojnem opominu.

Vzgojne ukrepe se določi glede na potrebe vzgojnega delovanja. Stremimo k temu, da se jih po potrebi tudi prilagaja, spreminja in dodaja.

PROTOKOL STALNEGA/DNEVNEGA VZGOJNEGA DELOVANJA

Protokol vzgojnega delovanja je sestavljen iz več med seboj prepletenih korakov, ob čemer praviloma velja načelo postopnosti in pri čemer stremimo k vzgojnemu delovanju.

- Ob **lažjih kršitvah** delavec šole učenca opozori na neprimerno vedenje in z njim opravi pogovor. Po pogovoru presodi, če je potrebno obvestiti razrednika.
- **Starši** so o vzgojnem delovanju šole obveščeni po presoji strokovnega delavca. V primeru težjih ali ponavljajočih se lažjih kršitev razrednik obvesti starše oz. skrbnike v najkrajšem možnem času. Skupaj z njimi in učencem opravi razgovor.
- Z namenom **multidisciplinarne obravnave** se lahko glede na potek vzgojnega postopka šola poveže s centrom za socialno delo, policijo oz. drugimi pristojnimi ustanovami.
- Ob **ponavljajočih se kršitvah** strokovni delavec skupaj s starši in učencem opravi pogovor, v katerem razjasni okoliščine, opredeli kršitve in zaželeno vedenje (obrazec Refleksija dogodka). Med pogovorom se določi strategija za doseg želenega vedenja. Strokovni delavec naredi uradni zaznamek (lahko tudi v Evidenci vzgojnih postopkov - aplikacija MS Teams). V ta korak se lahko vključi tudi šolska svetovalna služba. Vsi skupaj pa stremimo k iskanju moči značaja in krepitvi osebne prožnosti.
- Če je učenec povratnik, po presoji razrednika ali vzgojnega tima **ravnatelj oz. vodja podružnice opravi z učencem razgovor**, v katerem učenec predstavi načrt izboljšave vedenja/delovanja. Pri tem je učencu lahko v pomoč tudi razrednik in/ali šolska svetovalna služba in/ali starši. Skupaj se dogovorijo, kje, kdaj, kako in kdo bo preveril izvajanje načrta izboljšave vedenja. Načrt mora vsebovati jasen in konkreten cilj, ki se ga tudi zapiše v vzgojni načrt.
- O **vzgojnem delovanju šole** razrednik z drugimi strokovnimi delavci šole vodi zabeležke (npr. Zapis vzgojnega postopanja ali Uradne zaznamke).

PROTOKOL IZREKANJA VZGOJNIH OPOMINOV

Ob ponavljajočih se lažjih kršitvah ali težji kršitvi strokovni delavci šole delujejo po naslednjih korakih.

1. KORAK: OBRAZLOŽEN PISNI PREDLOG STROKOVNEGA DELAVCA

Ob ponavljajočih kršitvah, ob predhodnem razvidnem vzgojnem delovanju šole ali ob hujši kršitvi lahko strokovni delavec šole oblikuje obrazložen pisni predlog. Obrazložen pisni predlog za izrek vzgojnega opomina (obrazec Pisni predlog strokovnega delavca za izrek vzgojnega opomina) poda strokovni delavec šole razredniku, ki je lahko hkrati tudi predlagatelj sam.

Razrednik preveri, ali je učenec kršil dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi in akti šole, ter katere vzgojne dejavnosti in vzgojne ukrepe je za učenca šola predhodno že izvedla.

O poteku postopka izrekanja vzgojnega opomina razrednik, z drugimi v postopek vključenimi strokovnimi delavci, vodi zabeležke (Zapis vzgojnega delovanja z učencem – obrazec ŠSS-13).

2. KORAK: RAZREDNIK OPRAVI RAZGOVOR Z UČENCEM IN STARŠI OZ. SKRBNIKI

Glede na obrazložen pisni predlog razrednik opravi razgovor z učencem in njegovimi starši/skrbnikom/strokovnim delavcem šole, ki zastopa interese učenca, če se starši ne udeležijo pogovora. Razrednik skupaj s starši načrtuje vzgojno delovanje tako v šoli kot tudi doma.

Po opravljenem razgovoru razrednik o svojih ugotovitvah seznani krizni/vzgojni tim.

3. KORAK: PRENOS INFORMACIJ ZNOTRAJ TIMA

Ob pripravi vzgojnega opomina se oblikuje krizni/vzgojni tim. Vzgojni tim sestavljajo delavec šole, ki je bil priča dogodku, razrednik, šolska svetovalna služba, ravnatelj oz. vodja podružnice. Sodelujoči med seboj izmenjajo informacije in presojujejo o nadaljnjem postopanju (Zapis vzgojnega delovanja z učencem – obrazec ŠSS-13). Vzgojni tim je lahko že prisoten ob razgovoru z učencem in starši/skrbnikom. Člani tima skupaj oblikujejo predlog individualiziranega vzgojenega načrta (obrazec ŠSS 08) .

4. KORAK: PREDLOG RAZREDNIKA

Po razgovoru razrednik pripravi pisni obrazložen predlog za izrek vzgojnega opomina (obrazec Pisni predlog strokovnega delavca za izrek vzgojnega opomin) in ga posreduje

učiteljskemu zboru. Če razrednik oceni, da ni razlogov za izrek vzgojnega opomina, o tem seznani učiteljski zbor. Razrednik pri postopanju sodeluje s šolsko svetovalno službo, po potrebi pa tudi z drugimi strokovnimi delavci šole in/ali zunanjimi institucijami.

5. KORAK: GLASOVANJE O VZGOJNEM OPOMINU

Razrednik predloži učiteljskemu zboru pisni obrazložen predlog, v katerem razjasni okoliščine in razloge za izrek vzgojnega opomina. Učencu se lahko izreče vzgojni opomin, kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole, in ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

Vzgojni opomin izreče učiteljski zbor za kršitve, ki so storjene v času pouka, na dnevih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti ter drugih dejavnostih, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu, hišnem redu, pravilih šolskega reda in drugih aktih šole.

O izrečenem opominu šola starše seznani z obvestilom o vzgojnem opominu. Šola učencu izroči dva izvoda *Obvestila o vzgojnem opominu* (obrazec ŠSS 06). Učenec en izvod s podpisom staršev vrne šoli. Če razrednik dvomi v verodostojnost podpisa staršev oziroma če učenec v petih delovnih dneh od prejema ne vrne podpisanega obvestila, o tem obvesti starše.

Izrek vzgojnega opomina razrednik izroči ravnatelju, ki ga zabeleži v mapo vzgojnih opominov in vanjo vloži tudi podpisan vzgojni opomin, kopijo hrani razrednik.

Šola za učenca ob izreku vzgojnega opomina pripravi individualizirani vzgojni načrt, v katerem opredeli konkretne vzgojne dejavnosti, postopke in vzgojne ukrepe, ki jih bo izvajala. Razrednik o seznaitvi in ukrepih v vzgojnem načrtu obvesti starše in učenca ter o tem vodi zaznamke.

Učencu se v posameznem šolskem letu lahko izreče vzgojni opomin največ trikrat. Šola starše učenca, ki mu je bil izrečen drugi vzgojni opomin v posameznem šolskem letu, obvesti o tem, da lahko učenca po izrečenem tretjem vzgojnem opominu in neuspešnem vzgojnem delovanju prešola na drugo šolo brez soglasja staršev, in sicer v skladu s 54. členom ZOsn.

INDIVIDUALIZIRANI VZGOJNI NAČRT

Šola za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, pripravi Individualizirani vzgojni načrt (obrazec ŠSS 08), v katerem opredeli konkretne vzgojne dejavnosti, postopke in vzgojne ukrepe, ki jih bo izvajala.

Učenec, starši in krizni/vzgojni tim šole sodelujejo pri oblikovanju individualiziranega načrta učenca. Ta naj učencu pomaga doseči pozitivne spremembe v načinih zadovoljevanja lastnih potreb, pri upoštevanja potreb in pravic drugih (do nemotenega učenja in dela, varnosti ...) ter na področju učenja in vedênja. Pri tem se upoštevajo tudi posebnosti učenca, njegove moči značaja in krepiti osebno prožnost.

Kadar starši učenca niso pripravljeni sodelovati, šola oblikuje individualizirani vzgojni načrt brez njih.

4 PRILOGA ZA UČITELJE

V primeru prepisa, vpisa, OPP, vzgojnega delovanja, tematike, ki se dotika otrokovega zdravja ali razvoja otroka, morata biti vedno OBVEŠČENA OBA STARŠA.

PRIMERI – VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI OB ZAZNAVU KRŠITEV

Splošno navodilo: Celotni vzgojni postopek – v primeru izreka vzgojnega opomina – se izvede v 30 dneh od dneva kršitve.

Kršitev: Učenec s svojim vedenjem ovira in onemogoča vzgojno-izobraževalni proces.

Ravnanje ob kršitvi:

- opozorilo in vztrajanje učitelja, da učenec z neprimernim vedenjem preneha,
- odstranitev učenca od pouka (ali v del učilnice), kjer individualno nadaljuje svoje delo, če ne upošteva učiteljevih navodil,
- možnost vključitve v izvajanje družbeno koristnega dela (po dogovoru z učiteljskim zborom in v sodelovanju s svetovalno službo).

Kršitev: Učenec zamuja k pouku.

Ravnanje ob kršitvi:

- pogovor z učencem ter ustno opozorilo razrednika – če se zamuda ponovi, sledi pogovor z učencem in starši,
- obvestilo šolske svetovalne službe in vodstva šole ter povabilo staršev na razgovor z vodstvom šole, če se zamude ponavljajo,
- možnost sankcioniranja z neopravičeno odsotnostjo, če se zamude ponavljajo.

Kršitev: Učenec nespoštljivo ravna s hrano in šolsko lastnino.

Ravnanje ob kršitvi:

- učenec za seboj pospravi in počisti,
- obvestilo staršev in dogovor o poravnavi morebitne materialne škode,
- možnost vključitve v izvajanje družbeno koristnega dela (pomoč pri razvrščanju in čiščenju v jedilnici ter dežurstvo).

Kršitev: Učenec uporablja mobilni telefon ali druge elektronske naprave med poukom.

Ravnanje ob kršitvi:

- odvzem in izročitev vodstvu šole,

- pisno obvestilo staršem o odvzemu, vračilo staršem oz. zakonitim zastopnikom.

Kršitev: Učenec nedovoljeno snema, javno objavlja posnetke. - Objavljanje fotografij brez dovoljenja, izdelava memov.

Ravnanje ob kršitvi:

- pogovor z učencem, starši, svetovalno službo in vodstvom šole,
- možnost prijave na policijo,
- odstranitev oz. izbris posnetka,
- opravičilo učenca,
- izrek vzgojnega opomina.

Kršitev: Neopravičeno izostajanje od pouka:

6. 1–3 NEOPRAVIČENE URE – STRNJENO ALI POSAMIČNO

Ravnanje ob kršitvi:

- ustno opozorilo razrednika učencu ter obvestilo staršem.

7. 5 NEOPRAVIČENIH UR

Ravnanje ob kršitvi:

- razgovor razrednika z učencem,
- razgovor s starši – razrednik povabi starše na razgovor, da mu pojasnijo vzroke izostankov učenca, in jim razloži, da bo učencu izrečen vzgojni opomin, če se bo neopravičeno izostajanje nadaljevalo.

8. OBČASNI NEOPRAVIČENI IZOSTANKI NAD 6 UR OZ. STRNJENI NEOPRAVIČENI IZOSTANKI NAD 12 UR.

Ravnanje ob kršitvi:

- izrek vzgojnega opomina in oblikovanje individualiziranega programa z ukrepi za odpravljanje neopravičenih odsotnosti.

Kršitev: Nasilno vedenje (fizično, psihično, verbalno, spolno ...) in/ali ogrožanje lastne varnosti in varnosti drugih (učencev, zaposlenih), povzročitev materialne škode.

Ravnanje ob kršitvi:

- glej razdelek Protokol ravnanja – 4.3 Ukrepanje ob nasilju.

OBVEŠČENOST STARŠEV

V primeru **prepisa, vpisa, OPP, vzgojnega delovanja**, vprašanj o otrokovem **zdravju** in **razvoju** morata biti **vedno obveščena** oba starša.

NAJPOGOSTEJŠI ZNAKI MEDVRSTNIŠKEGA NASILJA, IZRAŽENI V VEDENJU ŽRTEV

1. SPREMEMBE V ODNOSU DO ŠOLE, UČNEM USPEHU, VKLJUČENOSTI OTROKA:

- zvečer joče, toži o bolečinah, noče v šolo, izraža strah in tesnobo,
- boji se prihajati v šolo ali odhajati iz nje,
- začne neopravičeno izostajati od pouka,
- poslabša se mu učni uspeh,
- spremeni svojo običajno pot, zato zamuja ali pa prihaja v šolo zelo zgodaj,
- starše prepriča, da ga spremljajo v šolo in čakajo ob koncu pouka,
- strah ga je iti na WC, se voziti s šolskim avtobusom, na ekskurzije, tabore.

2. SPREMENJENO VEDENJE DO SOŠOLCEV/VRSTNIKOV, UČITELJEV/VZGOJITELJEV, V RAZREDU, V DRUŽINI:

- zapira se vase, manj komunicira z drugimi, zdi se odsoten,
- kaže več tesnobe kot drugi otroci,
- je občutljiv, miren, previden,
- trpi zaradi nizke stopnje samospoštovanja in ima na splošno slabo podobo o sebi in svoji situaciji,
- ko je napaden, reagira z jokom (zlasti v nižjih razredih) in umikom,
- v šoli je osamljen in zavržen,
- pri skupinskih igrah je izbran zadnji,
- v šoli nima pravih prijateljev v oddelku,
- stres, ki ga doživlja, praviloma vpliva na učni uspeh in sodelovanje pri pouku,
- pogosto je v bližini učitelja/vzgojitelja (med odmori, na ekskurzijah),
- postaja agresiven, moti pouk,
- starši poročajo, da je otrok nenadoma postal zadirčen in grob,
- začne krasti denar doma ali drugim otrokom (to zahteva povzročitelj).

3. POGOSTI ZNAKI MEDVRSTNIŠKEGA NASILJA IN KAKO GA PRI OTROKU PREPOZNATI:

- odklanja pogovor ali si izmisli neverjetno zgodbo, da bi ga pustili pri miru,
- sošolcev/vrstnikov ne vodi domov, le redko se igra na šolskem dvorišču,

- nima niti enega dobrega prijatelja, s katerim bi preživel prosti čas,
- nemirno spi, ima hude sanje, joče v spanju,
- beg od doma, zatekanje v odvisnosti.

4. FIZIČNE POŠKODBE, POSLABŠANJE ZDRAVJA, PSIHO-SOMATSKO TEŽAVE:

- ima nepojasnjene modrice, odrgnine in druge poškodbe,
- poslabšajo se mu kronične bolezni, motnje,
- začne jecljati, pojavijo se tiki, različne motnje,
- zdi se vznemirjen, preneha jesti, ne pridobiva na teži,
- pogosteje oboleva, daljše odsotnosti od pouka,
- govori o samomoru ali ga celo poskuša narediti.

5. POŠKODOVANA OSEBNA LASTNINA, MATERIALNO OŠKODOVANJE:

- ima poškodovane ali uničene šolske potrebščine ali druge osebne predmete,
- tekom dne »izgubi« kos oblačila, obutve,
- nima denarja za malico, na ekskurziji, za druge obveznosti,
- ima poškodovan ali izgubljen telefon.

6. NEKAJ VEDENJ POVZROČITELJEV MEDVRSTNIŠKEGA NASILJA:

- Najbolj opazna lastnost je agresivnost. Pogosto je nasilen tudi do odraslih (staršev, učitelja/vzgojitelja).
- Zanj je značilna impulzivnost in močna potreba po obvladovanju drugih.
- Ima pozitivna stališča do nasilja.
- Ne more se vživeti v drugega.
- Kaže izrazito dobro/slabo samopodobo.
- Fantje so večinoma močnejši od drugih.
- Težko se podreja pravilom. Pogosto ima takšne vzorce že doma.
- Pogosteje je vpleten v pretepe in je v pretepih poškodovan.
- Pogosteje je vključen v vandalistična dejanja ali kraje, sega po alkoholu, drogah.
- Pogosteje tudi izostaja od pouka.